

Як можна заробити на сортуванні ТПВ

м.Івано-Франківськ
2011

Зміст

Порпаючись у смітті, можна зробити бізнес і вберегти довкілля..	2
Перші етапи еволюції.....	2
«Золото», що лежить під ногами.....	3
Проект Європейського Союзу стимулює бізнес з вторинної переробки ТПВ у місті Івано-Франківську.....	3
Приклади перших спроб заробляти на вторинній переробці сміття в інших регіонах України	7
Відходи «в лапках», або що можна отримати з поліетиленової пляшки	9
Україна – акумулятор побутового сміття	10
Як заробити на смітті	11
Досвід Європейських міст у переробці сміття.....	12
Міжмуніципальна співпраця.....	14
Скільки можна легально заробляти в Україні в «сміттєвому» бізнесі?	15
Я хочу переробляти сміття, із чого мені треба починати?.....	16

Порпаючись у смітті, можна зробити бізнес і вберегти довкілля

«Речі не бувають непотрібними - просто дехто не вміє їх продавати. Комуś ідея побудувати бізнес на смітті може здатися дивною і безперспективною, але людина із творчою жилкою й фантазією може витягти з неї непоганий прибуток».

Перші етапи еволюції

В Україні на державному рівні (в порівнянні до країн ЄС) «смітєвий бізнес» є тільки у вигляді збирання відходів з наступним захопленням на полігонах, два смітєспалювальні заводи і одна станція сортування. Приватний бізнес цю галузь тільки починає освоювати і тільки в незначних обсягах.

Як свідчать аналітики, український бізнес на смітті балансує на межі рентабельності. За оцінками проекту Tasis, Україна щорічно «виробляє» деś в межах 15 млн. тонн побутових відходів. З кожним роком ці обсяги зростають на 8-10 відсотків.

За даними Держкомстату, в країні накопичилося від 20 до 30 млрд. тонн сміття, яке займає площу майже у 160 тис. га. Тому, як відзначають спеціалісти, така кількість може стати прекрасною сировинною базою для розвитку переробного бізнесу на десятки років.

Проте на сьогодні в Україні ще відсутні сучасні технології сортування та переробки відходів. Якщо не рахувати спроби встановлювати спеціальні смітєві баки для роздільного накопичення сміття біля житлових будинків у окремих регіонах країни і, що конкрет-

но робиться сьогодні в м. Івано-Франківську проектом ЄС «Покращення екологічної ситуації в Івано-Франківську та області шляхом запровадження технології екологічного збору та переробки твердих побутових відходів на основі досвіду міста Бая Марє, Марамуреш

(Румунія)». Однак і це нововведення населенням сприймається бай-дуже. І все тому, що вартість прибирання сміття досить дешево, а стимулів для роздільного накопичення сміття нема.

«Золото», що лежить під ногами

Згідно з даними Tasis, в Україні утилізується тільки 7 відсотків усіх відходів. Якщо зараз розпочати удосконалення системи збирання та збільшення потужностей по сортуванню, до 2014 року переробка сміття може піднятися до 12 відсотків.

На сьогодні поодинокі переробники вилучають із сміття полімери, метал та скло. Папір відправляється на полігон, через його забрудненість.

Для переробників «найцікавішим» сміттям є полімери. Після їх подрібнення, таке «сміття» навіть експортується. Зокрема, великі партії ПЕТ-сировини відправляється до Китаю.

Зовсім протилежна ситуація з макулатурою. Великі підприємства паперової промисловості навіть закупають її закордоном. На сьогодні такі закупки вже складають до 0,5 млн. тонн макулатури.

Проект Європейського Союзу стимулює бізнес з вторинної переробки ТПВ у місті Івано-Франківську

В Івано-Франківську в рамках реалізації проекту Європейського Союзу щодо екологічного збирання і переробки твердих побутових відходів місцеві підприємці також бачать свою роль і можливість.

Проект ЄС «Покращення екологічної ситуації в Івано-Франківську та області шляхом запровадження технології екологічного збору та переробки твердих побутових відходів на основі досвіду міста Бая Маре, Марамуреш (Румунія)» Програми прикордонного співробітництва ЄСП Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2007-2013 рр. є надзвичайно актуальний з точки зору екологічної безпеки. Адже в Україні, за оцінками експертів, щорічно накопичується 50 млн. кубометрів побутових відходів, із них на одну людину в

середньому припадає 300-400 кг/рік. За останні 10 років об'єм побутових відходів на людину збільшився на 40 %.

Метою проекту є створення в Івано-Франківську сталого механізму роздільного збирання, транспортування, переробки та утилізації твердих побутових відходів (ТПВ), а також зменшення їх шкідливого впливу на навколишнє середовище та здоров'я людей. Від реалізації проекту очікують, зокрема, що буде впроваджена чітка система збирання, транспортування, захоронення та переробки ТПВ, що, у свою чергу, дозволить зменшити навантаження на полігон (сміттєзвалище) на 30%.

Для суб'єктів підприємницької діяльності буде створено новий ринок збирання, транспортування та переробки ТПВ. Зрештою, реалізація проекту сприятиме ефективній переробці ТПВ як джерела енергії та експериментального (промислового) використання комплексної переробки й отримання цінних компонентів, що містяться у ТПВ. А це, у свою чергу, означає, що будуть створені нові робочі місця.

Для бізнесу займатися збиранням, транспортуванням та переробкою сміття сьогодні справа перспективна, хоча наразі затратна й копійка. В Івано-Франківську цим уже вісім років займається, зокрема, підприємець Віктор Васишин (ПП «Оквік»), який активно підтримував проект. На облаштованих контейнерних майданчиках на територіях чотирьох ЖЕО – №№ 1, 2, 4, 9 він встановив свої контейнери для збирання скла та сітки для ПЕТ-пляшок. Сподівається, що найближчим часом працюватиме й з іншими ЖЕО.

«Якщо б ми зуміли грамотно організувати роздільне сортування твердих побутових відходів, то відсотків 70 усіх відходів можна зібрати і пустити на переробку. Адже сьогодні технології дозволяють переробляти і макулатуру, і скло, і ПЕТ-пляшки, і будь-яку пластмасу (чи це каністри, чи баночки від миючих засобів), і навіть тюбики з-під майонезу чи зубної пасти. Сьогодні в Україні є підприємства, які усе це приймають, миють, гранулюють і пускають на повторну переробку. Що ж стосується харчових відходів, то їх можна використовувати на біогаз», – розповідає Віктор Андрійович.

«Сьогодні займається збором відходів вигідно, бо деякі підприємства навіть наперед оплачують за те, що ти їм привезеш, транспортні витрати теж беруть на себе в обидві сторони, – зауважує Віктор Васишин. – Однак у тому, що не так багато підприємців зай-

маються цим, спрацьовує людський фактор: не кожен може пересилити себе і порпатися у смітті». Це особливо стосується найманих робітників. Категорія людей, які працюють на збиранні і сортуванні відходів, специфічна. Проте ця робота дуже потрібна, можна сказати – соціально значима. Адже ми живемо в цивілізованому суспільстві і всі хочемо, щоб нас оточувало чисте довкілля, щоб ми могли дихати свіжим, без смороду, повітрям, щоб під ногами – на тротуарах чи лісових галявинах – не валялися брудні пляшки, розбите скло, інші небезпечні предмети і т.д. Для того, щоб залучити до вирішення екологічної проблеми всіх мешканців, і працює проект Європейського Союзу.

Окремі підприємницькі структури міста Івано-Франківськ використовують відсортовані відходи як сировину для виготовлення окремої продукції. З ПЕТ-пляшки, наприклад, роблять такі будівельні матеріали як полімер-піщана черепиця, тротуарна і облицювальна плитка, каналізаційні люки, столики для кафе і багато іншого. Полімер-піщана черепиця по своїй якості не гірша за метало-черепицю: екологічно чиста, стійка, витримує навантаження 150 кг на см². Слід також розказати про нову унікальну технологію так званого «пластикового крекінгу». Ця технологія, розроблена працівниками одного з приватних підприємств міста, дозволяє здійснити «зворотній крекінг пластику» на дизпаливо та бензин з невеликим октановим числом (А-80). Підприємці стверджують, що із 10 тон пластикової сировини, виходить 9,6 тон дизпалива.

Що стосується паперу, то його переробляють не у нашій області, а в сусідній. Паперовий комбінат у м. Жидачів успішно переробляє всю макулатуру, яка поступає у якості вторсировини, і, крім того, забезпечує збут виготовленої з неї продукції.

Склобій переробляється у Рогатинському районі Івано-Франківської області. Цілі пляшки, звичайно, минються та повторно використовуються, а склобій переплавляється на іншу продукцію із скла.

В середньому за місяць з території одного ЖЕО вивозиться на сміттєзвалище 2304 м³ ТПВ, з яких 2100 м³

– об’єми, утворені внаслідок життєдіяльності людини. 32% від цього об’єму становить ПЕТ-пляшка, скло та папір. Вартість 1 м³ вивезення та захоронення згідно з тарифом становить 14,06 грн., а вартість послуги з вивезення зазначеного об’єму – біля 30000 грн. За умов 100% сортування відходів на три фракції (ПЕТ-пляшка, скло, папір) вартість послуги за місяць зменшиться на 115200 грн. з одного ЖЕО, а з дев’яти – 1 млн. 37 тис. грн. Це сума коштів яку населення може зекономити сортуючи відходи.

Відсортовані ТПВ (папір, пластиківки, скло) можуть принести громаді чимало користі. Справа не лише в тому, що ці ресурсоцінні компоненти заберуть для повторного використання і на міське звалище потрапить менше відходів та на майданчиках стане чистіше. Якщо захотіти, мешканці мікрорайону, вулиці чи будинку можуть використати цю вторинну сировину для власної вигоди. Скажімо, громада в будинку вирішила звести на помешкання шатровий дах, накрити шифером і стала шукати грошей на підтримку у влади.

У той же час цю проблему можна вирішити самостійно з допомогою пластикового непотребу, з якого виготовляють полімерпідчану черепицю. І це не фантазія, а реальності нашого життя. Візьмемо за приклад п’ятиповерховий будинок з вісьмома під’їздами. Так ось, покрівельна площа такого помешкання становить 1530 кв. метрів, тобто потрібно 13770 штук черепиць.

Де їх взяти? Вихід простий – оголосити громадську акцію та зібрати близько 3,7 тон використаних пластиківок, це 167 тисяч ПЕТ-пляшок. Якщо ці відходи спресувати, то з однієї тонни можна виручити 600-800 грн., якщо подрібнити і помити, то у тричі більше.

Якщо правильно організувати справу, то громада здатна зібрати стільки пляшок, щоб не лише закупити полімерну покрівлю за собівартістю, а й накрити свій дім безкоштовно. Виходячи з того, що квадратний метр полімер-піщаної черепиці нині становить 57 гривень, потрібно зібрати 109 тон ПЕТ-пляшок.

Приклади перших спроб заробляти на вторинній переробці сміття в інших регіонах України

66-річний директор приватного експериментального конструкторського бюро «Фантомаш» Рівненської області Анатолій Сінозацький сконструював міні-копію установки для переробки сміття, на якій із побутових відходів виробляє паливо. З тонни побутового сміття можна отримати 200-300 літрів штучної нафти, 200 кубометрів газу і до 200 кг технічного вугілля.

Зношені шини дають 50% палива, пластикові пет-пляшки та поліетиленові пакети – до 80%, опосередковане сміття – 30%.

Сміття закидають у перегінний контейнер – він герметичний. Перш ніж потрапити до реактора, сміття проходить через три шлюзи. В середині воно нагрівається до 400 градусів Цельсія. Тверді побутові відходи обуглюються без полум'я, стають напівкоксом. Інші хімічні сполуки за відсутності кисню руйнуються та перетворюються на парогазову суміш, яка конденсується у спеціальному холодильнику. Потім охолоджений конденсат по шлангу переходить в інший контейнер, де осідає смолисто-вугільною масою. Звідти через спеціальний краник крапає штучна нафта. 20% газу, який не конденсується, виходить із холодильника окремою трубкою. Єдиний залишок – зола. Її об'єм не перевищує 12% від вихідного об'єму сміття.

Установка сама себе забезпечує енергією – працює на газі, який виробляє.

Штучна нафта нічим не поступається природній. З неї так само можна отримати як високооктановий

бензин, так і солярку. А штучне вугілля можна перегнати на синтез-газ, і далі на рідке паливо, технічний піровуглець або паливні брикети. Ними можна опалювати приміщення.

На основі своєї технології Сінозацький планує побудувати у Сарнах сміттепереробний завод. Для цього потрібно 2 млн. грн.

– Завод повністю окупить-ся через 15 місяців після запуску, – переконаний Анатолій Михайлович. – На великій установці можна буде переробляти тону сміття за годину, або 8 тисяч тонн відходів на рік. Одна людина продукує щодня 500–700 грамів такого сміття.

На майбутньому заводі відходи сортуватимуть за видами. Чорні метали збиратимуть великим магнітом, кольорові вибиратимуть вручну. Картон піде на макулатуру, подрібнений склобій – на інші заводи, а з будівельних матеріалів формуватимуть бетонні блоки і тротуарну плитку.

Між іншим, українці вже навчилися переробляти полімерні відходи на штучне пальне. Тільки знають про це одиниці. І не дивно, адже наші винахідники не квапляться відкривати свої технології навіть через офіційне патентування розробок. Чому? Це не складно пояснити. Приміром, як переробляти полімери на дизель та бензин у Миколаєві знали ще 2000-го року. Тамтешні винахідники запатентували свою технологію у США, не наважившись довірити її українським чиновникам. А вона спроможна перетворити тону полімерних відходів на 300 кг бензину та 400 кг дизелю. Якість пального раціоналізатори перевірили на власній техніці – і запевнили: створена ними синтетична нафта може значно знизити собівартість пального.

Наприклад, якщо собівартість тонни пластикового сміття в Україні – 100 доларів, то тонна отриманого з неї бензину коштуватиме 125 доларів. При щоденній переробці 10 тонн відходів рен-

табельність бізнесу гарантовано. Перетворити вторинні полімери на пальне нині намагаються багато вітчизняних винахідників. Деякі цікаві розробки вже запатентовано в Україні. Та, на жаль, усі вони поки що залишаються експериментальними.

Математик-програміст із райцентру Городок Львівської області Костянтин Малецький разом зі своїми друзями ще 2006-го року запатентував технологію виробництва солярки з полімерних відходів. Щороку вдосконалював її та випробовував. Результат вражає: з тонни відходів можна отримати до 600 літрів дизелю та 35 літрів мазуту. Таку кількість пального одержують на НПЗ із трьох тонн природної нафти. Винахідники порахували: частка синтетичної нафти на паливному ринку України вже сьогодні могла б становити 5%.

Відходи «в лапках», або що можна отримати з поліетиленової пляшки

У сфері ультрасучасних технологій поняття відходи та сміття зазнало істотної еволюції. Навряд чи можна назвати непотребом те, з чого можна виготовити цілком затребувану людьми річ. Наприклад, ПЕТ-пляшки – традиційна нині тара для різноманітних напоїв. Випив – викинув. Порожня пляшка – це вже нібито непотріб. Та за допомогою не надто складного ланцюжка хімічних реакцій п'ять таких «півторалітровок» (найпоширеніший об'єм ПЕТ-тари) перетворюються на штучну тканину, з якої можна пошити футболку максимальних людських розмірів. *Із тридцяти п'яти пляшок вийде утеплювач до спального мішка для туристів, із шістдесяти – квадратний метр килимового покриття. Тож, погодьтеся, сучасне сміття – не просто відходи.*

Ще талановиті умільці навчилися отримувати із вторинних полімерів синтетичне пальне, яке можна не лише жити електрогенератори та виробляти струм, а й навіть давати рух автомобілям. При цьому за якістю воно нічим не відрізняється від традиційного

бензину і солярки. Адаже порожні ПЕТ-пляшки, поліетиленові пакети, поліпропіленові одноразові тарілки та склянки – такі ж вуглеводні, як і, приміром, дизельне пальне, що виходить з ректифікаційної колони нафтопереробного заводу. Просто мають інший склад вуглецю та водню, а це за допомогою сучасної хімії, відповідних каталізаторів і обладнання можна змінити, вивісивши бажану формулу. Якби ще й на кожному кроці були пункти приймання пластикових пляшок, скажімо, по двадцять копійок за штуку, то проблему побутових відходів можна було б розв'язати щонайменше на 50%.

Україна – акумулятор побутового сміття

Та поки питання, що робити зі сміттям, залишається відкритим. За підрахунками фахівців, лише *пластикових пляшок на смітниках по всій Україні зібралось понад 300 тисяч тонн*. Навряд чи можна знайти щось більш поширене й водночас шкідливе. Екологи зазначають: проблема утилізації полімерів є гострою через низьку швидкість їх розкладання. Зокрема: розпад ПЕТ-пляшки триває сотні років, поліетилену – ще довше. Спалювати полімери слід за певних умов – з додатковою подачею повітря. Бо інакше вторинні полімери горять з утворенням діоксинів. Медики запевняють, що саме це викликає у людей, які мешкають поруч зі сміттєзвалищами, ракові пухлини. Діоксини – глобальні екоотоксиканти, котрі чинять надзвичайно потужний імунодепресивний, мутагенний та канцерогенний вплив на живих істот. Накопичуються в організмі людини та в довкіллі, оскільки мають надзвичайно стійку формулу і повільно розкладаються. *Висновок очевидний: спалюючи сміття, ми руйнуємо не лише своє здоров'я, а й життя майбутніх поколінь.*

Водночас у всьому світі, за винятком хіба що пострадянського простору та країн третього світу, *сміттєпереробний бізнес є одним із найприбутковіших*. Адаже сировина тут фактично безкоштовна. Платити треба хіба що за сортування та механічне очищення. Для цього західний світ уже давно придумав порівняно недорогі технології. У мережі Інтернет – десятки пропозицій іноземних компаній з утилізації твердих побутових відходів. Більшість технологічних ліній – мобільні, що дає змогу пересуватися з одного полігону на інший. Такий бізнес може давати неабиякий зиск. *За даними профільного ресурсу new-garbage.com, тонна повністю очищеного вторинного пластику на світовому ринку коштує 1000 євро.*

Як заробити на смітті

розповіли співвласники компанії «Грінко», яка надає послуги із сортування та вивозу ТПВ в м. Івано-Франківську, Віктор Ржоткевич та Олександр Грібан

Вони займалися всілякими видами бізнесу, торгували газом, нафтою, що возили з Азербайджану, і іншою подібною діяльністю. Проте таких результатів, як на ринок транспортування, сортування та продажу твердих побутових відходів (ТПВ), не мали у жодній сфері. «Якщо сьогодні проаналізувати ситуацію в цьому сегменті, то, крім нас, комерційної структури з такими обсягами і доходами в Україні не існує. Ми піонери в цій справі», – говорить співвласник «Грінко».

Партнери ухвалили рішення щодо будівництва сортувального заводу. У його будівництво була вкладена третина власних коштів, решта – кредит від французького банку Credit Lyonnais. Компанія пішла по програмі державної підтримки для власних виробників.

Сьогодні в Україні мало кому вдається заробити великі статки на відходах. У той же час даний бізнес можна вивести на рівень рентабельності вже через кілька років. Приміром, транспортування відходів, як стверджують учасники ринку, – збиткова справа. Усьому провиною – низькі тарифи. А от найбільш прибутковою із всього ланцюжка «смітник – полігон – переробний завод» є торгівля відходами. *Найдорожчою сировиною, що йде на продаж, в Україні є алюмінієві відходи.* Їхня ціна коливається в межах \$1 тис. за тонну. Однак частка алюмінію в загальному обсязі відходів сортувальних заводів зазвичай становить не більше 0,1%. На порядок дешевша ПЕТ-тара – \$300 за тонну, скло – \$70-80 за тонну.

Втім, на сьогоднішній день в Україні практично не торгують відходами - у країні існує лише один сортувальний завод під Києвом, що в 2005 році побудувала компанія «Грінко», а також сміттєспалювальний завод «Енергія». А в цей час у світі торгівля відходами – бізнес світових енергетичних гігантів. Приміром, німецький енергетичний концерн EON, маючи в Німеччині дев'ять сміттєспалювальних заводів, займає на цьому ринку приблизно 20%. При цьому до 2015 року концерн має намір стати найбільшим європейським оператором у цьому бізнесі.

Досвід Європейських міст у переробці сміття

У Німеччині на одному вуличному сміттєвому контейнері написали ціле послання людству. Воно містило фрази на кшталт «ми, люди, – це біомаса», «ми, люди, – це солома», «ми, люди, – це мислення» тощо. Зрештою, все це мало наштотвхнути на думку, що сміття і люди завжди поруч.

«Швейцарії знадобилося до 20 років, щоб запровадити сучасні технології у системі поводження з ТПВ і зробити їх масовими, – розповів Андре Ольшевські, фахівець швейцарської компанії Skat, що надає експертну підтримку Україні, в тому числі Івано-Франківській міській раді. – Насамперед для цього потрібно ухвалити відповідне законодавство. Тільки потім має порушуватися питання технологій та тарифів».

Як свідчить практика країн, що досягли найбільших успіхів у царині поводження з ТПВ (Німеччина, Швейцарія, Велика Британія), якість послуг зі збирання, перевезення, переробки й утилізації відходів підвищується паралельно з розвитком бізнесу із переробки сміття у вторинну сировину, яку далі використовують для виробництва безлічі різних товарів. Це скеровує всю систему в конструктивне ринкове русло, породжує конкуренцію підприємств-операторів, тобто тих фірм, які, зокрема, сортують та переробляють сміття. До речі, щонайменше 40% ТПВ в Україні містять скло, папір, пластик.

Утім, хоч би як багато сміття сортувалося та перероблялося для вторинного використання, певну його частину все одно спалюють чи перезахоронюють. *Щоб поліпшити якість послуг з утилізації сміття й запобігти корупції, європейські країни проводять тендери з вибору компанії-оператора й усебічно сприяють співпраці між муніципалітетами у цій галузі. Якщо тендери є відкритими, а громади активними в оптимізації своїх витрат на перевезення й утилізацію сміття, вдається реально запобігати утворенню стихійних сміттєзвалищ, а до управління звалищем допускаються ті компанії-оператори, які спроможні якісно й вчасно здійснювати пересипання, ущільнення сміттєвих пластів та інші процедури, від яких залежить те, як сміттєвий полігон чи звалище впливає на довкілля.*

Рамкова схема процесу утилізації відходів у Західній Європі передбачає, що в землю захороняють лише 20% ТПВ, спалюють 30-35%, а решту 50-60% переробляють як вторинну сировину. Примі-

ром, із перероблених пластикових ПЕТ-пляшок можна виробляти черепицю, тротуарну й облицювальну плитку, каналізаційні люки тощо. У Швейцарії переробляють 60-95% відходів. У той час як Україна загрузла в конфліктах навколо переділу ринку переробки й утилізації відходів, країни на кшталт Швейцарії та Німеччини переймаються тим, як підвищити показники переробки батарейок. В Україні ж на запровадження пілотних проектів сучасного збирання та переробки сміття спромоглися лише поодинокі міста, як-от Івано-Франківськ і Калуш.

Щоб така схема запрацювала в Україні хоча б у довгостроковій перспективі, потрібно вводити чіткі стимули як для підприємців, так і для споживачів. При цьому штрафи за порушення вимог до утилізації відходів – це останній інструмент такого стимулювання, тоді як саме на нього робить ставку чинне законодавство України. За такі порушення громадяни мають заплатити від 340 до 1360 грн., а суб'єкти підприємницької діяльності – від 850 до 1700 грн.

Натомість значно дієвішими для споживачів є матеріальні стимули, що мають сенс, якщо міста запроваджують роздільне збирання, сортування та переробку сміття. Приміром, можуть встановлюватися різні тарифи для тих, хто розділяє сміття та викидає його в спеціальні контейнери, і тих, хто цього не робить. Перші отримують відчутну знижку. Важливою є також відстань від будинку до сміттевого контейнера. У країнах Західної Європи прийнятною вважається відстань до 200-300 м. Що ближче контейнер до будинку, то ймовірніше, що людина скористається ним.

Щодо стимулів для підприємців, які наважуються працювати з певними типами відходів задля їх сортування та/або переробки у вторсировину, кожна з країн, що заохочує таку діяльність, пропонує різне. Найперше – це особливий режим оподаткування для таких підприємців, а вже потім різні дотації, субсидії, пільгові кредити. У Німеччині, приміром, за кожен перероблену тонну сміття підприємець отримує від держави €90. В Україні ж є законодавча норма про те, що такі бізнесмени мають право на кошти з так званих екологічних фондів місцевих бюджетів. На практиці ця норма не виконується й екогроші перерозподіляються в обласний та державний бюджети.

Міжмуніципальна співпраця

Українські мери наголошують на тому, що реалії малого міста та великого мегаполіса, коли йдеться про перевезення й утилізацію ТПВ, абсолютно різні. Ті завдання, які може подужати велике місто, малим часто не до снаги. Якщо навіть швейцарські та німецькі децентралізовані місцеві бюджети не справляються із завданням якісної, високотехнологічної організації цього процесу, то українські й поготів. Як наслідок – тільки 70% нашого населення, за даними Міністерства з питань ЖКГ України, отримують послуги з вивезення відходів, а в селах згаданий показник узагалі становить лише 30%. Це призводить до щорічного утворення 24 тис. несанкціонованих звалищ по всій країні. Тож широко апробований у Німеччині та Швейцарії підхід міжмуніципальної організації всієї ланки поводження з відходами має чудові перспективи в будь-якій країні. Він передбачає, що *два-три муніципалітети можуть вивозити, переробляти чи утилізувати сміття спільними зусиллями.*

Важливо також, щоб громадяни були готові брати частину фінансового тягаря на себе. У Швейцарії, купуючи електронний прилад чи батарейку, ви автоматично сплачуєте за подальшу високотехнологічну утилізацію цієї продукції, тобто вона закладається в ціну товару. Усі економічні гравці в межах певної галузі мають прийняти те, що ціни через це неминуче підвищаться. У нашій країні, на щастя, вдалося досягти консенсусу щодо цього. До речі, комунальні тарифи за поводження з ТПВ в Україні нижчі, ніж у будь-якій іншій розташованій далі на захід країні Європи.

Смітєва кооперація

Міжмуниципальна модель поводження з твердими побутовими відходами в Німеччині та Швейцарії

Отже, якщо Україна суттєво не змінить всю систему збирання, переробки та утилізації ТВП, спираючись на довгострокову стратегію, в якій якість послуг та екологічна логіка будуть домінуючими, у наступні десятиліття ми потонемо у власному смітті. Це і буде змістом нашого можливого послання на смітєвому контейнері: «Ми, люди, – це сміття».

Скільки можна легально заробляти в Україні в «смітєвому» бізнесі?

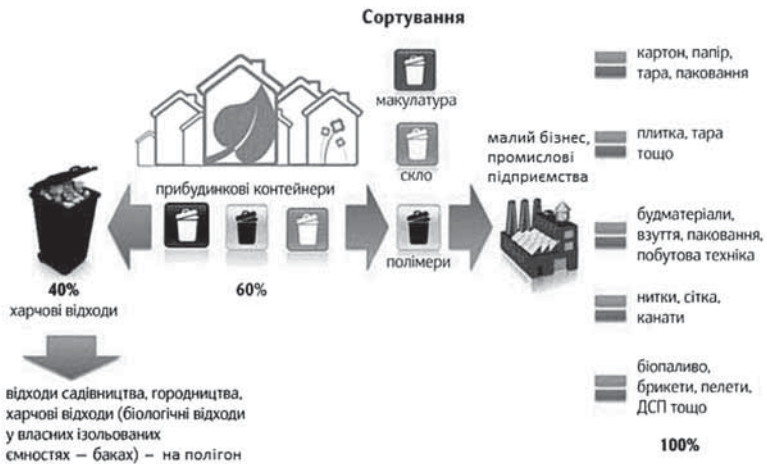
«Якщо взяти, наприклад, місто з населенням в 250-300 тисяч (приблизно Івано-Франківськ, Чернігів чи Кіровоград), достатньо купити два «комплекти» техніки: 1200 контейнерів, два смітєвози й сортувальну станцію. Коштуватиме це близько 15 мільйонів гривень. У середньому, якщо все робити нормальним господарським методом, то це «обладнання» може давати обіг 15 мільйонів гривень на рік. Чистий прибуток після вирахування оплати праці й інших адмінвитрат, за нашими підрахунками, становитиме близько одного мільйона доларів на рік. Тобто можна одночасно заробляти пристойні гроші й робити дуже корисну справу для країни» – відзначив директор державного підприємства «Укрєкоресурси» Євген Романенко.

Я хочу переробляти сміття, із чого мені треба починати?

До кого звертатися, на яку підтримку я можу розраховувати?

– Ви звертаєтесь до місцевої влади й до державного підприємства «Укресресурси». Якщо місцева влада вам піде назустріч, вам потрібна буде відповідна техніка для збирання відсортованих відходів. Тут вам може допомогти згадане підприємство, або банки шляхом кредитування. Ви звертаєтесь до них, і вони передають вам техніку в оренду, або отримуєте кредит на її купівлю. За це ви щомісячно сплачуєте даному підприємству або банку відповідний відсоток і працюєте. Мешканцям, місту й екологам – усім добре. І вам добре: ви заробляєте гроші.

Схема переробки ТПВ

Програма прикордонного співробітництва
Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна

Виконавчий комітет Івано-
Франківської міської ради

Програма фінансована з фондів
Європейського Союзу

Проект “Покращення екологічної ситуації у місті Івано-Франківську та області шляхом запровадження технології екологічного збору та переробки твердих побутових відходів на основі досвіду міста Бая Марє, Марамуреш (Румунія)” здійснюється в рамках Програми прикордонного співробітництва ЄСП Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2007-2013 (www.huskroua-cbc.net), і співфінансується Європейським Союзом через Європейський інструмент сусідства та партнерства. Загальна мета програми полягає у посиленні та поглибленні співробітництва між Закарпатською, Івано-Франківською та Чернівецькою областями України і прийнятими та додатковими регіонами Угорщини, Румунії та Словаччини в екологічно-, соціально- та економічно-сталий спосіб.

Бенефіціар:

Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради,
вул. Грушевського, 21, 76004, м. Івано-Франківськ, Україна.

Партнери:

- Міська рада міста Бая Марє (Municipiul Baia Mare),
вул. Сінкай, 37, м. Бая Марє, повіт Марамуреш, Румунія;
- ГО «Центр Муніципального та Регіонального Розвитку-Ресурсний Центр»,
вул. Дністровська, 26, 76018, Івано-Франківськ, Україна.

Тел./факс (0342) 509-883 e-mail: if-msw@yandex.ru.

Цей буклет був підготовлений за сприяння Європейського Союзу. Зміст буклета є предметом відповідальності Виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради і жодним чином не може розглядатися як відображення точки зору Європейського Союзу.